

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3499/2023
05.04.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Жељка Шкорића, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Перовић, адвокат из ..., против тужене „Политика“ а.д. Београд, са седиштем у Београду, чији је пуномоћник Немања Новокмет, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, враћања на рад и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1447/23 од 12.04.2023. године, у седници одржаној 05.04.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1447/23 од 12.04.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 5981/21 од 21.07.2022. године, ставом првим изреке, дозвољено је преиначење тужбе учињено поднеском од 21.07.2022. године. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиле и поништено као незаконито решење о отказу уговора о раду који је тужила закључила са туженим послодавцем дана 24.07.2003. године са припадајућим анексима, број .. од 28.11.2017. године. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужилу врати на рад у року од осам дана од дана пријема преписа пресуде. Ставом четвртим изреке, одбачена је тужба тужиле у делу којим је тражила да се обавезе тужена да је врати на послове чије обављање јој је поверено уговором о раду, као недозвољена. Ставом петим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиле којим је тражила да се обавезе тужена да јој накнади штету у висини изгубљене зараде, за период од децембра 2017. године закључно са јуном 2022. године, тако што ће јој исплати појединачно одређене месечне новчане износе са законском затезном каматом почев од означених датума доспелости до исплате и на наведене износе уплатити доприносе за обавезно социјално осигурање код надлежног Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, све као у овом ставу изреке. Ставом шестим изреке, обавезана је тужена да тужилу накнади трошкове парничног поступка у износу од 195.500,00 динара, у року од осам дана од пријема преписа пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1447/23 од 12.04.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 5981/21 од 21.07.2022. године у ставу другом, трећем, петом и шестом изреке, а ставом другим изреке је одбијен као неоснован захтев тужене за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију.

Тужила је поднела одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23 – др. закон) – у даљем тексту: ЗПП и утврдио да ревизија тужене није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. ЗПП због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била у радном односу код тужене и обављала послове ... референта, Тужена је понудила тужилци 15.11.2017. године закључење Анекса уговора о раду наводећи као разлог потребу процеса и организације рада, односно отклањање узрока застоја у раду, а ради бољег функционисања система рада. Тужила би била премештена на посао референта ... у ... одељењу, имајући у виду да су систематизована два извршиоца, да је један извршилац отишао и да је остало упражњено његово место. За обављање послова референта ... су предвиђени IV, VI или VII степен стручне спреме ... одн. ... смера и једна година радног искуства, те познавање страног језика, возачка дозвола „Б“ категорије и рад на рачунару, као посебни услови. Наведену понуду тужила није прихватила, сматрајући да не постоји хитност ни проблем у застоју рада, као и да она не испуњава све прописане услове за обављање послова на наведеном радном месту, јер не поседује знање страног језика. Тужилци је решењем тужене од 28.11.2017. године отказан уговор о раду због одбијања закључења анекса. Тужена је, затим, 30.11.2017. године на радно место референта ... примила у радни однос на неодређено време ББ, која је на истим пословима била у радном односу на одређено време код тужене од 30.05.2017. године. Зарада тужилце је пре отказа уговора о раду износила 45.000,00 динара месечно.

Код напред утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су нашли да је незаконито тужилци оспореним решењем отказан уговор о раду. Ово стога што је тужена понудила тужилци закључење анекса уговора о раду ради премештаја на радно место референта ... за које је, као посебно знање, предвиђено познавање страног језика које тужила нема, што тужена није оспорила, па самим тим тужила није испуњавала све прописане услове за обављање послова на које је требало да буде распоређена, а њено одбијање да закључи спорни анекс уговора о раду се не може сматрати неоправданим. Поред тога, нашли су и да није постојала стварна потреба процеса и организације рада код тужене да тужила буде распоређена на предметно радно место, с обзиром на неспорно утврђено да је на послове референта ..., након што је тужилци отказан уговор о раду, примљена на неодређено време ББ, која је на истим пословима била у радном односу код тужене на одређено време. Одлука о враћању тужилце на рад и одлука којом је тужилци досуђена накнада штете у висини изгубљене зараде, је према одредби члана 191. став 1. Закона о раду правна последица незаконитог отказа.

Према члану 171. став 1. тачка 1) и став 2. Закона о раду, послодавац може запосленом да понуди измену уговорених услова (анекс уговора) рада премештаја на

други одговарајући посао, због потреба процеса и организације рада, с тим да се одговарајућим послом у смислу става 1. тач. 1) и 3) овог члана сматра посао за чије се обављање захтева иста врста и степен стручне спреме који су утврђени уговором о раду. Одредбама члана 172. наведеног закона, прописано је да уз анекс уговора о раду послодавац је дужан да запосленом достави писмено обавештење које садржи: разлоге за понуђени анекс уговора, рок у коме запослени треба да се изјасни који не може бити краћи од осам радних дана и правне последице које могу да настану непотписивањем анекса уговора (став 1); запослени који одбије понуду анекса уговора у остављеном року, задржава право да у судском поступку поводом отказа уговора о раду у смислу члана 179. став 5. тачка 2) овог закона, оспорава законитост анекса уговора (став 3); сматра се да је запослени одбио понуду анекса уговора ако не потпише анекс уговора у року из става 1. овог члана (став 4).

Одредбом члана 179. став 5. тачка 2) Закона о раду, прописано је да запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца и то, ако одбије закључење анекса уговора о раду у смислу члана 171. став 1. тач. 1) - 5) овог закона.

Према становишту Врховног суда, одбијање тужиље да закључи спорни анекс уговора о раду у конкретном случају није могло бити санкционисано отказом уговора о раду на основу члана 179. став 5. тачка 2) Закона о раду, имајући у виду да тим анексом, а како то правилно налазе нижестепени судови, тужилји није понуђен премештај на одговарајући посао и код тужене није постојала стварна потреба процеса и организације рада да тужилја буде распоређена на радно место референта ..., сагласно члану 171. став 1. тачка 1) наведеног закона. Због незаконитог престанка радног односа, применом члана 191. ст 1. Закона о раду, основан је тужилјин захтев за реинтеграцију и накнаду штете.

Имајући у виду изложено, Врховни суд је нашао да ревизију треба одбити као неосновану, па је на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке, а детаљно образложење ревизијске одлуке је изостављено сагласно ставу 2. истог члана.

Како је ревизија тужене одбијена, одбијен је и захтев тужене за накнаду трошкова ревизијског поступка, па је на основу члана 153. и члана 154. став 2. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Жељко Шкорић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић